

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi merilain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi merilain muuttamisesta (HE 264/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 9/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

merilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merilain (674/1994) 21 luvun 14 §,
muutetaan 9 luvun 9 §:n 4 momentti, 17 luvun 2 § ja 7 §:n 2 momentti ja 21 luvun 8 § sekä
lisätään lakiin uusi 16 a luku seuraavasti:

9 luku

Yleiset säännökset vastuun rajoittamisesta

9 §

Vastuunrajoitusoikeuteen vetoaminen rajoitusrahastoa perustamatta

Jos rajoitusrahastoa ei ole perustettu, osapuolet voivat jättää vastuumäärän suuruutta ja määrän jakamista koskevan kysymyksen merivahingonlaskijan ratkaistavaksi noudattaen, mitä 17 luvun 7 §:ssä säädetään merivahingonselvityksestä.

Eduskunnan vastaus EV 52/2021 vp

16 a luku

Merivahingonlaskijan tehtävät, päätöksenteko ja korvaukset

1 §

Merivahingonlaskijan nimittäminen

Merivakuutukseen perustuvien korvausselvitysten laatimista ja muita 3 §:ssä säädettyjä tehtäviä varten on itsenäinen ja merenkulun ja vakuutusalan elinkeinonharjoittajista riippumaton merivahingonlaskijan toimi. Merivahingonlaskijan nimittää valtioneuvosto.

Merivahingonlaskijan kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen muu ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto, todistus merivahingonlaskijan kelpoisuudesta, hyvä perehtyneisyys vakuutus- ja vahingonkorvausoikeuteen ja toimenkuvaan kuuluviin tehtäviin sekä tehtävän edellyttämä suomen, ruotsin ja englannin kielen taito.

Merivahingonlaskijaksi ei voida nimittää henkilöä, joka on konkurssissa tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu.

Merivahingonlaskijan tulee olla tehtävässään puolueeton ja riippumaton. Merivahingonlaskiaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

2 §

Merivahingonlaskijan sijainen

Merivahingonlaskijalla on sijainen, joka käsittelee ja ratkaisee asiat, joissa merivahingonlaskija on esteellinen. Merivahingonlaskijan sijaiseen sovelletaan, mitä merivahingonlaskijasta säädetään.

3 §

Merivahingonlaskijan tehtävät

Merivahingonlaskijan tehtävänä on, jollei toisin ole sovittu:

- 1) laatia vakuutuksenottajan, vakuutetun tai vakuutuksenantajan hakemuksesta merivakuutukseen perustuva korvausselvitys;
- 2) laatia vakuutuksenottajan, vakuutetun tai vakuutuksenantajan hakemuksesta venevakuutukseen perustuva korvausselvitys, jos vakuutus on otettu elinkeinonharjoittajan kaupallisessa käytössä olevalle veneelle;
- 3) ratkaista osapuolten pyynnöstä 9 luvun 9 §:n 4 momentissa tarkoitettua laivanisännän vastuumäärän suuruutta ja määrän jakamista koskeva kysymys;
- 4) selvittää osapuolten pyynnöstä 14 luvun 21 §:n 3 momentissa tarkoitettua osamatkarahtia koskeva riita ja antaa sitä koskeva ratkaisu;
- 5) toimittaa 17 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu yhteisen haverin selvitys ja jako;
- 6) toimittaa haveriin osallisen vaatiessa 17 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu yksityisen haverin selvitys ja jako.

Eduskunnan vastaus EV 52/2021 vp

Jos vakuutuksenantaja ja vakuutuksenottaja ovat sopineet vakuutusehdoissa, että venevakuutuksiin liittyvissä erimielisyysasioissa voidaan pyytää merivahingonlaskijalta korvausselvitystä, merivahingonlaskijan on myös tällöin vakuutuksenantajan, vakuutuksenottajan tai vakuutetun pyynnöstä annettava korvausselvitys. Vakuutuksenantajan on ilmoitettava tämän lain voimaantulon jälkeen vakuutuksenottajalle tai vakuutetulle mahdollisuudesta sisällyttää vakuutus sopimukseen tämän momentin mukainen ehto siitä, että erimielisyysasiat ratkaistaan merivahingonlaskijan korvausselvityksellä.

Merivahingonlaskija antaa vakuutuksenottajan, vakuutetun tai vakuutuksenantajan pyynnöstä lausuntoja muissa kuin 1 momentin 2 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitetuissa venevakuutukseen liittyvissä asioissa.

4 §

Korvausselvitysmenettely

Merivahingonlaskija laatii 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 2 momentissa tarkoitettut korvausselvitykset noudattaen tätä lukua.

Siltä osin kuin tämän luvun säännöksistä ei muuta johdu, merivahingonselvittäjä laatii korvausselvityksen noudattaen mitä välimiesmenettelystä annetussa laissa (967/1992) säädetään välimiesmenettelyssä noudatettavasta menettelystä.

5 §

Korvausselvitystä koskeva hakemus

Korvausselvitystä koskeva asia tulee vireille merivahingonlaskijalle tehtävällä hakemuksella. Hakemukseen on sisällytettävä:

- 1) hakijan yhteystiedot;
- 2) muiden asianosaisten yhteystiedot;
- 3) vakuutus kirja ja -ehdot sekä muut vakuutus sopimusta koskevat asiakirjat;
- 4) hakijan vaatimukset;
- 5) vakuutuksen perusteella tehdyt selvitykset, laskut ja muu asiaan liittyvä aineisto, joihin hakija haluaa vedota;
- 6) valtuutus.

Hakemuksen tekeminen katkaisee siinä tarkoitetun velan vanhentumisen velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 11 §:n mukaisesti.

6 §

Korvausselvitys

Merivahingonlaskijan on laadittava korvausselvitys 60 päivässä siitä, kun hän on saanut asianosaisilta kaikki tarpeelliseksi katsomansa tiedot. Merivahingonlaskija voi pidentää määräaikaa laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Merivahingonlaskijan laatimassa korvausselvityksessä on oltava:

- 1) korvausselvityksen antamispäivä;

Eduskunnan vastaus EV 52/2021 vp

- 2) asianosaisten nimet;
- 3) selostus asianosaisten vaatimuksista ja vastauksista perusteineen;
- 4) luettelo esitetyistä todisteista;
- 5) perustelut;
- 6) sovelletut lainkohdat ja oikeusohjeet;
- 7) korvauspäätös sekä päätös osapuolten vaatimien kulujen korvaamisesta.

Merivahingonlaskijan on allekirjoitettava korvausselvitys ja toimitettava se asianosaisille. Muutoksenhausta säädetään 21 luvun 8 §:ssä. Korvausselvitykseen on liitettävä muutoksenha-kuohjeet.

7 §

Merivahingonlaskijan lausunto

Merivahingonlaskijalle osoitettuun lausuntopyyntöön 3 §:n 3 momentissa tarkoitettussa asias-sa on sisällytettävä:

- 1) lausuntoa pyytävän yhteystiedot;
- 2) muiden osapuolten yhteystiedot;
- 3) vakuutuskirja ja -ehdot sekä muut vakuutus sopimusta koskevat asiakirjat;
- 4) selvitys niistä kysymyksistä, joita lausuntopyyntö koskee sekä asiakirjat, joiden perusteella lausuntoa pyydetään;
- 5) valtuutus.

Merivahingonlaskija antaa lausunnon kuultuaan vakuutus sopimuksen osapuolia ja vakuutet-tua ja perehdyttyään osapuolten esittämään aineistoon. Merivahingonlaskijan on annettava lau-sunto 30 päivässä siitä, kun hän on saanut osapuolilta kaikki tarpeelliseksi katsomansa tiedot. Me-rivahingonlaskija voi pidentää määräaika laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Merivahingonlaskijan antamaan lausuntoon on sisällytettävä selostus lausuntopyynnön koh-teena olevasta tapauksesta sekä sitä koskeva oikeudellinen arvio perusteluineen. Merivahingon-laskijan on allekirjoitettava lausunto ja toimitettava se osapuolille. Lausunto ei sido asian osapuo-lia, eikä se ole täytäntöönpanokelpoinen. Lausuntoon ei voi hakea muutosta.

8 §

Menettely muissa asioissa

Menettelystä 3 §:n 1 momentin 3—6 kohdassa tarkoitetuissa asioissa säädetään 17 luvun 7 §:ssä.

Merivahingonlaskijan on tehtävä 3 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettut ratkaisut kol-messa kuukaudessa siitä, kun hän on saanut asianosaisilta kaikki tarpeelliseksi katsomansa tie-dot. Merivahingonlaskija voi pidentää määräaika laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Eduskunnan vastaus EV 52/2021 vp

9 §

Merivahingonlaskijalle suoritettava korvaus

Merivahingonlaskija vahvistaa käsittelemissään asioissa työstään ja kustannuksistaan suoritettavan korvauksen määrän. Korvauksen tulee olla asian laajuus ja vaikeus huomioon ottaen kohtuullinen.

Vakuutuksenantaja on velvollinen suorittamaan merivahingonlaskijan korvauksen 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 2 momentissa tarkoitettujen korvausselvitysten laatimisesta, jollei vakuutetun tai vakuutuksenottajan hakemus ole ollut ilmeisen perusteeton, ja lausunnon pyytäjän 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua lausunnon laatimisesta. Korvauksen 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua yhteisen haverin selvityksen ja jakamisen toimittamisesta suorittavat yhteisvastuullisesti yhteisen haverin asianosaiset.

Muissa asioissa merivahingonlaskija ratkaisee, miten korvausvelvollisuus jakautuu asianosaisien kesken noudattaen soveltuvien osin oikeudenkäymiskaaren 21 lukua.

Muutoksenhausta säädetään tämän lain 21 luvun 8 §:ssä.

10 §

Julkisuus merivahingonlaskijan käsittelemissä asioissa

Merivahingonlaskijan käsittelemissä asioissa noudatetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annettua lakia (370/2007).

17 luku

Haveri

2 §

Merivahingonselvitys ja merivahingonlaskija

Yhteisen haverin selvitys ja jakaminen on, jollei toisin sovita, toimitettava merivahingonselvityksellä siinä maassa ja sillä paikkakunnalla, jonka laivansäntä määrää. Suomessa merivahingonselvityksen toimittaa merivahingonlaskija.

7 §

Merivahingonselvityksen toimittaminen

Kun kuulutuksessa määrätty aika on päättynyt tai, jollei sanotussa ajassa ole toimitettu täydellisiä asiakirjoja, niin pian kuin se on tapahtunut, merivahingonlaskijan on viipymättä ja viimeistään kolmessa kuukaudessa sen jälkeen käräjäoikeuden ilmoitustaululle ja viralliseen lehteen pannulla kuulutuksella ilmoitettava päivänä saatettava merivahingonselvitys valmiiksi kahtena

Eduskunnan vastaus EV 52/2021 vp

kappaleena ja varustettuna muutoksenhakuohjeilla. Merivahingonlaskija voi pidentää määräaikaa laajoissa ja vaikeissa asioissa. Muutoksenhausta säädetään 21 luvun 8 §:ssä.

— — — — —

21 luku

Toimivaltainen tuomioistuin ja oikeudenkäynti merioikeusjutuissa

8 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Merivahingonlaskijan ratkaisuun voidaan hakea muutosta merioikeudelta valittamalla. Muutoksenhausta noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 12—14, 14 a—14 c ja 15—18 §:ssä säädetään muutoksenhausta käräjäoikeuden ratkaisuun.

Merioikeuden ratkaisuun voidaan hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan. Haettaessa muutosta noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 30 luvun niitä säännöksiä, jotka koskevat muutoksenhakua hovioikeuden toisena oikeusasteena käsittelemässä asiassa.

Merivahingonlaskijan ratkaisu, johon ei ole haettu muutosta, pannaan täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Jos vakuutuksenottaja, vakuutettu tai vakuutuksenantaja haluaa, että voimassa olevaan venevakuutus sopimukseen sisällytetään 16 a luvun 3 §:n 2 momentin mukainen ehto, jonka mukaan venevakuutus sopimusta koskevat erimielisyysasiat on ratkaistava merivahingonlaskijan korvausselvityksellä, osapuolten on sovittava tästä 31 päivään joulukuuta 2021 mennessä.

Tällä lailla kumotaan merivahingonlaskijan korvausselvityksestä merivakuutusasioissa annettu laki (10/1953) ja merivahingonlaskijan toimesta annettu asetus (121/1936).

Helsingissä 14.5.2021

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri